

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 133/06-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. apríla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť A. N., bytom H., zastúpenej advokátom JUDr. R. C., T., ktorou namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 46/87, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. N. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. apríla 2006 doručená sťažnosť A. N. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 46/87.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že nebohý manžel sťažovateľky „... podal ešte dňa 18. 03. 1987 na bývalom Obvodnom súde Bratislava II návrh na vyporiadanie zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov proti odporkyni – A. N. - jeho predchádzajúcej manželke. (...) Po smrti V. N. vstúpili do konania jeho právni nástupcovia - dedičia zo zákona (...). Rozsudok súdu prvého stupňa v predmetnej veci bol vynesený dňa 11. 07. 1990...“. Uvedený rozsudok napadla sťažovateľka odvolaním, ktoré bývalý Mestský súd Bratislava (ďalej len „mestský súd“) ako odvolací súd z procesných dôvodov zamietol. V nadväznosti na to na základe podnetu sťažovateľky podal generálny prokurátor Slovenskej republiky sťažnosť pre porušenie zákona, ktorej Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhovel, napadnuté rozhodnutie mestského súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Podľa sťažovateľky sa odvtedy v napadnutej veci až do roku 1999 v podstate vôbec nekonalo. Dňa 15. novembra 2001 okresný súd rozhodol v predmetnom konaní rozsudkom č. k. 12 C 46/87-401, proti ktorému podala sťažovateľka 11. februára 2002 odvolanie. Keďže (...) zomrela odporkyňa, konanie pokračovalo ďalej s jej právnymi nástupcami. Napadnuté konanie skončilo rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 66/03-435 z 18. októbra 2005, ktorým bol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdený. Ústavný súd zistil, že označený rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 25. januára 2006.

Sťažovateľka poukázala na to, že napadnuté konanie bolo právoplatne skončené až po devätnástich rokoch, pričom z tohto obdobia bol okresný súd osem rokov úplne nečinný.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka dospela k záveru, že postupom okresného súdu v označenom konaní bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto navrhuje, aby ústavný súd vo veci vydal tento nález:

„1. Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 46/87 porušil právo A. N., (...), aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na prejednanie jej záležitosti primeranej lehote, zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. A. N., (...), sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 400 000,- Sk (slovom štyristotisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. (...)“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť.

Jednou zo zákonných podmienok pre prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je preto jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 235/03). Inými slovami to znamená, že ak pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistí, že už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, nemôže sa už z tohto dôvodu na základe sťažnosti podanej podľa čl. 127 ústavy zaoberať opodstatnenosťou námietok o porušení základného práva zaručeného v ústave alebo v príslušnej medzinárodnej zmluve o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 110/03).

Ústavný súd už judikoval, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejedanie záležitosti v primeranej lehote je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Na základe uvedeného sa lehota dvoch mesiacov na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ktorou sa namieta porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o porušení tohto základného práva dozvedieť. Začiatok zákonnej lehoty je teda v prípade tohto práva vymedzený subjektívne, podľa možnosti sťažovateľa dozvedieť sa o jeho porušení. Posúdenie tejto „možnosti“ je vždy individuálne vzhľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu. Ústavný súd pritom prihliada tak na účel tohto základného práva, ako aj na účel predmetnej zákonnej lehoty.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) je odstránenie stavu

právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (m. m. I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, I. ÚS 122/03, I. ÚS 167/03, I. ÚS 208/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý, čo sa týka oblasti občianskeho súdneho konania, vyjadruje predovšetkým záujem na tom, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (napr. PL. ÚS 25/01).

S prihliadnutím na uvedené východiská ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zásadne vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo (m. m. I. ÚS 77/02, I. ÚS 86/02, I. ÚS 213/03).

Ústavný súd konštatuje, že v čase, keď bola sťažnosť sťažovateľky doručená ústavnému súdu, už bol odstránený stav právnej neistoty, v ktorom sa sťažovateľka nachádzala pred právoplatným skončením príslušného súdneho konania, a k porušovaniu označeného základného práva už nedochádzalo.

Ako už bolo uvedené, namietané konanie bolo právoplatne skončené 25. januára 2006, a najneskôr od uvedeného dátumu začala sťažovateľke plynúť dvojmesačná lehota v zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Predmetná sťažnosť však bola ústavnému súdu doručená až 7. apríla 2006 (podaná na poštovú prepravu 5. apríla 2006), t. j. v čase, keď už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu ústavná sťažnosť, ktorá bola podaná ústavnému súdu po uplynutí lehoty upravenej v § 53 ods. 3 citovaného zákona, nespĺňa jednu z kogentne ustanovených podmienok pre prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie (citované ustanovenie neumožňuje odpustiť ani predĺžiť lehotu na podanie ústavnej sťažnosti) – ako to vyplýva napr. z rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 38/98.

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 70/03, IV. ÚS 41/06) uviedol, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd.

Z týchto dôvodov bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2006